

El dret fonamental a l'honor: contingut, regulació i doctrina constitucional

Eugeni Gay Montalvo

Magistrat del Tribunal Constitucional

Els drets de protecció de la vida privada: dret a la intimitat i dret a l'honor

Els drets de protecció de la vida privada dels individus són un reflex clar de la idea de llibertat com a autonomia individual, és a dir, com una esfera en què la persona posseeix la facultat de dur a terme qualsevol acció sense que la controlï ningú o ningú li ho impedeixi, ja sigui l'Estat o altres individus.¹

L'article 18 de la Constitució espanyola (CE) garanteix aquests drets. L'objecte de protecció d'aquest article és l'actuació privada dels individus, i la Constitució la preserva, efectivament, no només en vista de tota intromissió dels poders públics, sinó també davant de tota intromissió dels subjectes privats. La finalitat de l'article 18 de la CE és que els ciutadans gaudeixin de plena llibertat en l'àmbit personal.

Aquesta idea està implícita en els primers pensadors liberals dels segles xvii i xviii i en els textos constitucionals americans i europeus. Així, la inviolabilitat del domicili és un dels primers drets fonamentals reconeguts constitucionalment. De tota manera, la formulació del dret a la vida privada com a tal i, en concret, del dret a la intimitat, com un dret autònom del principi de llibertat, no té lloc fins a finals del segle XIX i, de manera no casual, en una societat moderna com és la dels Estats Units. En efecte, l'article *The right of privacy*, dels juristes Warren i Brandeis, publicat el 1890, es considera la primera formulació d'aquest dret, que es configura com un «dret a estar sol» i «a viure en pau».

La intimitat i els diversos aspectes de la vida privada com a béns jurídics que cal protegir són difícils de definir. Des de múltiples posicions doctrinals s'han intentat enumeracions dels possibles àmbits de la intimitat i totes han resultat insatisfactòries, ja que mai no s'ha pogut elaborar una llista completa

1. Seguim en aquest punt el Dictamen del Consell Consultiu sobre la Llei orgànica 5/1992, del 29 d'octubre, de regulació del tractament automatitzat de les dades de caràcter personal. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, núm. 69 (13 de gener de 1993), p. 4383 i s.

de fets, actes o aspectes múltiples que reflecteixin totes les situacions que cal protegir d'aquesta intimitat o vida privada. En tots els casos, aquestes enumeracions —que, tot i ser incompletes, són globalment orientadores— ens duen a concloure que la concreció del bé jurídic *intimitat* s'ha de fer casuísticament per la doctrina i, sobretot, per la jurisprudència, en aplicació de les normes legals existents.

Des d'aquest punt de vista, el concepte de *intimitat* o de *vida privada* o *personal* ens el subministren tant els diversos pactes i convenis internacionals de defensa dels drets humans com les diferents normes internes que els garanteixen.

L'article 12 de la Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) (París, 1948) disposa:

Ningú no pot ser objecte d'intromissions arbitràries en la seva vida privada, la seva família, el seu domicili o la seva correspondència, ni d'atacs al seu honor i la seva reputació. Tothom té dret a la protecció de la llei contra aquestes intromissions o contra aquests atacs.

L'article 8 de la Convenció Europea dels Drets Humans (CEDH) (Roma, 1950), estableix:

1. Tothom té dret que es respecti la seva vida privada i familiar, el seu domicili i la seva correspondència.

2. No pot haver-hi intromissió de l'autoritat pública en l'exercici d'aquest dret si aquesta intromissió no està prevista per la llei i constitueix una mesura que, en una societat democràtica, sigui necessària per a la seguretat nacional, la seguretat pública, el benestar econòmic del país, la defensa de l'ordre i la prevenció de les infraccions penals, la protecció de la salut o de la moral, o la protecció dels drets i les llibertats dels altres.

D'altra banda, l'article 17 del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (PIDCP) (Nova York, 1966) s'expressa en termes similars als de la DUDH:

1. Ningú no pot ser objecte d'ingerències arbitràries o il·legals en la seva vida privada, en la seva família, en el seu domicili o en la seva correspondència, ni d'atacs il·legals contra el seu honor o la seva reputació.

2. Tothom té dret a la protecció de la llei contra aquestes ingerències o aquests atacs.

Aquestes declaracions i aquests convenis ratificats per l'Estat espanyol, d'una banda, són normes amb validesa interna un cop publicades, tal com estableix l'article 96.1 de la CE i, d'altra banda, han de servir com a criteri d'interpretació dels drets reconeguts en la CE (art. 10.2).

Tenint en compte la importància normativa, tant directa com interpretativa, d'aquestes normes internacionals, hem de destacar en la legislació internacional una clara separació entre els drets inherents a la vida privada de les persones i, en concret, entre el dret a la intimitat mateix i el dret a l'honor, tots dos drets fonamentals propis de l'esfera privada.

En efecte, la DUDH i el PIDCP diferencien clarament entre un dret i l'altre. El dret a la intimitat, des del punt de vista d'aquestes normes internacionals, engloba diversos béns jurídics: vida privada, vida familiar, domicili i correspondència. D'acord amb aquests textos, el bé jurídic *intimitat* ('conjunt d'aquests béns jurídics') s'ha de protegir davant les intromissions arbitràries o il·legals. Això queda perfectament diferenciat, en les mateixes normes, de l'honor i la reputació, béns jurídics de naturalesa diferent i que no han de ser protegits de les intromissions sinó dels atacs.

S'observen encara més diferències entre el dret a la intimitat i el dret a l'honor en el CEDH del 1950, ja que, com s'ha vist, l'article 8 només regula els drets de l'esfera de la intimitat: vida privada, vida familiar, domicili i correspondència. I la manera de violar aquests drets també es denomina *intromissió*. El mateix text situa l'honor ('protecció de la reputació') com un dels límits a la llibertat d'expressió.

Aquesta normativa internacional, amb valor en el dret intern, posa de manifest els aspectes més significatius de la diferència entre *intimitat* i *honor*, que en la legislació espanyola descansen també sobre diferents valors i principis constitucionals.

En efecte, la intimitat constitueix l'esfera, física o immaterial, que cada persona o família determina lliurement per a si mateixa i en la qual, sense el seu consentiment, ningú no pot entrar. La garantia jurídica i constitucional d'aquesta esfera o aquest àmbit es basa en el valor de la llibertat (art. 1.1 CE) i en la llibertat de desenvolupament de la personalitat, un dels fonaments de l'ordre polític i de la pau social (art. 10.1 CE). D'altra banda, l'honor —o la fama, en llenguatge més popular— és l'opinió que els altres tenen d'una persona, i jurídicament està connectada a altres valors, com ara la dignitat de la persona i, en relació amb el dret a comunicar i a rebre lliurement informacions, al valor de veracitat (article 20.1.d CE).

Intimitat i honor són, per tant, dos béns jurídics diferents. La intimitat és un mur que un individu o una família interposa per protegir determinats aspectes de la vida privada que no tenen interès legítim per als qui estan situats fora d'aquest mur. És a dir, la intimitat és allò que l'individu o la família no vol mostrar a l'exterior o, dit d'una altra manera, allò que els titulars del dret no volen mostrar a la resta dels ciutadans o poders públics. El dret a la intimitat es viola quan un d'aquests ciutadans externs, sense permís, traspasa el mur de protecció i s'introdueix en el recinte tancat que constitueix aquest bé jurídic. Per tant, infringir aquest dret és, com diuen els textos internacionals, efectuar

una intromissió indeguda —atès que és il·legal i arbitrària— en aquest àmbit tancat.

En canvi, l'honor és la part externa, aparent, que es mostra del que, si és el cas, hom s'enorgulleix. Així com la intimitat és allò que no es coneix d'un individu i del seu entorn familiar —perquè no s'ha volgut mostrar—, l'honor és tot el contrari: és allò que se sap d'una persona determinada i de la seva vida familiar, però amb un límit: l'honor ha de coincidir amb la veritat, ja que l'honor no és la reputació, que pot ser verdadera o falsa. La llei no empara, com ha dit el Tribunal Constitucional (TC), qualsevol tipus de reputació, sinó només la reputació verdadera, l'honor. És a dir, el que s'aparenta no és sempre l'honor; l'honor és només la part de l'aparença que respon a la veritat. Per això no hi ha ingerència o intromissió en l'honor, sinó en la intimitat. I tampoc no hi ha atacs a la intimitat, sinó a l'honor. Amb paraules molt precises, com hem vist, això es posa de manifest en els textos internacionals examinats.

Aquesta distinció conceptual la recull d'una manera molt confusa la Llei orgànica (LO) 1/1982, del 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, ja que aquesta norma estableix una mateixa regulació per a tres drets fonamentals. Així, interessa destacar-ne l'article 2:

1. La protecció civil de l'honor, de la intimitat i de la pròpia imatge queda delimitada per les lleis i pels usos socials segons l'àmbit que, pels seus propis actes, mantingui cada persona reservat per a si mateixa o la seva família.
2. No s'aprecia l'existència d'intromissió il·legítima en l'àmbit protegit quan estigui expressament autoritzada per la llei o quan el titular del dret hi hagi atorgat a aquest efecte el seu consentiment exprés.
3. El consentiment a què es refereix el paràgraf anterior és revocable en qualsevol moment, però s'han d'indemnitzar, si escau, els danys i perjudicis causats, incloent-hi les expectatives justificades.

El dret a l'honor: concepte

El Codi civil espanyol (CC) no va recollir expressament el dret a l'honor, però aquest buit legal no va impedir que la jurisprudència anés elaborant un concepte del *dret a l'honor* alhora que condemnava al rescabament del dany moral que comportava la violació de l'honor, d'acord amb l'article 1902 del CC. En aquest sentit, és important destacar la Sentència del Tribunal Suprem (STS) del 7 de febrer de 1962, que perfila un concepte general del *dret a l'honor* en assenyalar que «la tutela de l'honor en la via civil és àmplia, ha d'abraçar totes les manifestacions del sentiment d'estimació de la persona i atorgar a la persona ofesa no només el poder d'actuar contra la persona ofensora per al rescabament dels

danys, sinó també la facultat de fer cessar, si és possible, l'acte injuriós, i de fer suprimir el mitjà amb el qual hagi estat dut a terme i pugui ser divulgat, i precisament es tracta de la tutela de la integritat moral, que és un dret de la personalitat, l'acció civil troba un bon fonament, encara que només s'adreci a l'obtenció del reconeixement de la il·licitud del comportament de la persona ofensora [...]».

Per tant, ja abans de la promulgació de la CE, el Tribunal Suprem (TS) va identificar l'honor amb la fama, la consideració, la dignitat, la reputació, el crèdit, el sentiment d'estimació i el prestigi, encara que no va arribar a formular-ne un concepte precís.²

Actualment, en l'ordenament jurídic espanyol no existeix una definició de l'honor, ja que es tracta d'un concepte variable, que depèn de les normes, els valors i les idees socials vigents en cada moment en una societat, grup social o professional. És un concepte jurídic indeterminat (Sentència del Tribunal Constitucional [STC] 223/1992), tal com ha establert el TC en la STC 180/1999, fonament jurídic (FJ) 4t, entre d'altres:

L'honor, com a objecte del dret consagrat en l'article 18.1 de la CE, és un concepte jurídic normatiu la precisió del qual depèn de les normes, els valors i les idees socials vigents en cada moment, raó per la qual els òrgans judicials disposen d'un cert marge d'apreciació a l'hora de concretar en cada cas què cal considerar lesiu del dret fonamental que el protegeix.

Això no obstant, el TC no ha renunciat a definir-ne el contingut constitucional abstracte i ha afirmat que:

Aquest dret empara la bona reputació d'una persona [...]. La reputació, igual que la fama i l'honra, consisteix en l'opinió que els altres tenen d'una persona, i és bona o positiva si no va acompanyada de cap adjectiu. Així com aquest anvers de la noció es dona per sabut a les normes, aquestes, en canvi, intenten aprehendre el revers, el deshonor, la deshonra o difamació, allò que difama. El denominador comú de tots els atacs i intromissions il·legítimes en l'àmbit de protecció d'aquest dret és el desmèrit en la consideració aliena (art. 7.7 LO 1/1982) com a conseqüència d'expressions proferides en descrèdit o menyspreu d'algué o que siguin enteses en el concepte públic com a afrontoses» (STC 223/1992 i, recentment, STC 76/1995).

El TC al·ludeix al dret a l'honor en dos aspectes diferents, tot i que íntimament relacionats: d'una banda, l'estimació que cada persona fa de si mateixa i, de l'altra, la transcendència o exteriorització que els altres fan de la nostra digni-

2. Sobre aquest aspecte, vegeu María Jesús BLANCO QUINTANA, «El derecho al honor y las libertades de expresión e información en la jurisprudencia del Tribunal Constitucional», *Revista de la Facultad de Derecho de la Universidad Complutense* (Madrid) núm. 93 (2000), p. 49-71.

tat: «El dret al respecte i el reconeixement de la dignitat personal necessari per al lliure desenvolupament de la personalitat en la convivència social, sense que pugui ser escarnit o humiliat davant d'un mateix o dels altres.» (STC 219/1992, del 3 de desembre, FJ 2n).

El dret a l'honor: titulars

El dret a l'honor té un significat personalista, i és indubtable que el ciutadà, en la seva qualitat de persona física, n'és el titular. Els personatges públics o dedicats a activitats que persegueixen notorietat pública accepten voluntàriament el risc que els seus drets subjectius de personalitat resultin afectats per crítiques, opinions o revelacions adverses (STC 173/1995, del 21 de novembre, FJ 3r), però no per això queden privats del dret a l'honor garantit en l'article 18.1 de la CE. Així ho ha dit el TC en relació amb els polítics: «pel simple fet de ser polític no es deixa de ser titular del dret a l'honor» (STC 190/1992, del 16 de novembre).

Per al TC el significat personalista que «el dret a l'honor té en la Constitució no imposa que els atacs o les lesions a aquest dret fonamental, perquè tinguin protecció constitucional, hagin d'estar perfectament i degudament individualitzats *ad personam*, ja que, si fos així, implicaria excloure radicalment la protecció de l'honor de la totalitat de les persones jurídiques, incloses les de substrat personalista, i admetre, en tots els casos, la legitimitat constitucional dels atacs o les intromissions en l'honor de les persones, considerades individualment, pel simple fet que aquests actes es duguin a terme de manera innominada, genèrica o imprecisa».

El TC va afirmar això en la STC 214/1991, de l'11 de novembre, FJ 6è, amb motiu del recurs d'empara interposat per Violeta Friedman arran de la publicació en la revista *Tiempo* d'un reportatge en què es recollien unes afirmacions de León Degrelle, antic cap de les Waffen SS, amb relació a l'actuació nazi amb els jueus i als camps de concentració, i que la demandant d'empara, que havia estat internada al camp d'extermini d'Auschwitz, va considerar que lesionaven el seu dret a l'honor. En el FJ 8è d'aquesta sentència, el TC va reconèixer el possible honor dels grups ètnics com a col·lectius, sempre que els membres o components d'aquest col·lectiu fossin identificables com a individus dins la col·lectivitat.

La dignitat com a rang o categoria de la persona com a tal, a partir dels quals deriva o es projecta el dret a l'honor (art. 18.1 CE), no admet cap mena de discriminació per raó de naixença, raça o sexe, opinions o creences. L'odi i el menyspreu a tot un poble o una ètnia (a qualsevol poble o a qualsevol ètnia) són incompatibles amb el respecte a la dignitat humana, que només es compleix si s'atribueix per igual a tots els homes, totes les ètnies, tots els pobles. Per això mateix, el dret a l'honor dels membres d'un poble o una ètnia, atès que protegeix i expressa el sentiment de la

pròpia dignitat, resulta sens dubte lesionat quan s'ofèn i es menysprea genèricament tot un poble o una raça, siguin quins siguin.

Des del 1995, el TC ha afirmat que el reconeixement del dret a l'honor a les persones jurídiques és «una interpretació constitucionalment adequada d'abast subjectiu del dret a l'honor que reconeix l'article 18.1 de la Constitució» (STC 183/1995, de l'11 de desembre, FJ 2n). El TC havia fet aquesta interpretació en una sentència del mateix any, la STC 139/1995, del 26 de setembre. En el FJ 5è d'aquesta sentència va raonar que:

Resulta evident, doncs, que a través dels fins per als quals cada persona jurídica privada ha estat creada pot establir-se un àmbit de protecció de la seva pròpia identitat i en dos sentits diferents: tant per protegir la seva identitat quan desenvolupa els seus fins com per protegir les condicions d'exercici de la seva identitat, sota les quals recauria el dret a l'honor. En la mesura que això és així, la persona jurídica també pot veure lesionat el seu dret a l'honor a través de la divulgació de fets relatius a la seva entitat quan la difami o la faci desmerèixer en la consideració aliena» (art. 7.7 LO 1/1982).³

En darrer lloc, el TC també ha reconegut que encara que resulti «inadequat parlar de l'honor de les institucions públiques o de classes determinades de l'Estat», no es pot negar que en alguns casos aquestes poden ser titulars del dret a l'honor. Així ho ha reconegut, amb cita de la Sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans (STEDH) del *cas Barford*, del 22 de febrer de 1989, respecte del poder judicial.

El dret a l'honor: objecte

Atès que el dret a l'honor té un objecte determinat (l'honor, que empara la bona reputació d'una persona i la protegeix davant d'expressions o missatges que la

3. D'aquesta manera abandonava la seva doctrina anterior, de les vacil·lacions de la qual dóna compte la STC 139/1995: «En la STC 107/1988 es va afirmar que "l'honor és un valor referible a persones individualment considerades, cosa que fa inadequat parlar de l'honor de les institucions públiques o de classes determinades de l'Estat, respecte de les quals és més correcte, des del punt de vista constitucional, emprar els termes de *dignitat*, *prestigi* i *autoritat moral*, que són valors que mereixen la protecció penal que els dispensi l'òrgan legislador, però que no són exactament identificables amb l'honor, consagrat en la Constitució com a dret fonamental, raó per la qual en la seva ponderació davant de la llibertat d'expressió se'ls ha d'assignar un nivell més feble de protecció del que correspon atribuir al dret a l'honor de les persones públiques o de rellevància pública" (fonament jurídic 2n). Posteriorment a aquesta STC 107/1988, en la qual es considera l'honor d'una persona jurídicopública, la STC 51/1989 tracta de l'honor d'una institució, i la STC 121/1989, d'una classe determinada de l'Estat, i manté unes tesis interpretatives que després van ser matisades per la STC 214/1991, en una orientació jurisprudencial que amb aquesta sentència volem reforçar i ampliar.»

facin desmerèixer en la consideració aliena per anar en descrèdit o menyspreu seu o que siguin enteses en el concepte públic com a afrontoses), no es lesiona pel simple fet que un tercer (ja sigui un particular o l'Estat) adopti determinats comportaments com ara divulgar informació o opinar sobre aquesta persona.

Aquesta conducta pot ser il·lícita (en cas de consistir en una publicitat comercial prohibida o una forma de competència deslleial) o no estar protegida per l'article 20.1 de la CE (per exemple, la divulgació de mers rumors o invencions) i, tanmateix, no lesionar el dret a l'honor aliè perquè simplement no han danyat el seu «honor» en els termes en els quals es defineix constitucionalment (STC 185/1989, 171/1990, 172/1990, 223/1992, 170/1994, 139/1995 i 3/1997, entre d'altres).

Les conductes que danyen el dret a l'honor són els «qualificatius formalment injuriosos o innecessaris per al missatge que es desitja transmetre, la crítica vexatòria, desqualificadora i afrontosa d'una persona» (STC 180/1999, de l'11 d'octubre, FJ 5è), perquè aquestes conductes tenen com a objectiu la desqualificació de la persona. Passa el mateix quan aquests qualificatius s'adrecen contra el comportament professional d'un individu, és a dir, contra el seu comportament en «l'àmbit en el qual desenvolupa la seva tasca o ocupació, que poden fer-lo desmerèixer davant l'opinió aliena amb igual intensitat i dany que si la desqualificació fos directament de la seva persona (STC 40/1992, 223/1992, 139/1995, 183/1995 i 46/1998, i Interlocutòria del Tribunal Constitucional [ITC] 208/1993). Això és així perquè l'activitat professional sol ser una de les formes més destacades de manifestació externa de la personalitat i de la relació de l'individu amb la resta de la col·lectivitat, de manera que la desqualificació injuriosa o innecessària d'aquest comportament té un efecte especial i intens sobre aquesta relació i sobre allò que els altres puguin pensar d'una persona, i repercuteix tant en els resultats patrimonials de la seva activitat com en la imatge personal que se'n tingui».⁴

El dret a l'honor personal prohibeix que ningú no es refereixi a una persona de manera insultant o injuriosa, o atemptant injustificadament contra la seva reputació fent-la desmerèixer davant l'opinió aliena. Així doncs, el que persegueix l'article 18.1 de la CE és la indemnitat de la imatge que puguin tenir els altres d'una persona, i potser no tant la que aquesta persona desitjaria tenir.

D'altra banda, el TC ha inclòs el denominat *prestigi professional* en l'article 18.1 de la CE, atès que es pot considerar una manifestació de l'honor personal, integrant el concepte més genèric de la *reputació aliena*, emprat per l'article 10.2 del Conveni Europeu de Drets Humans (des de la STEDH del cas *Lingens*, del 8 de juliol de 1986).

4. María Jesús BLANCO QUINTANA, «El derecho al honor y las libertades de expresión e información en la jurisprudencia del Tribunal Constitucional», *Revista de la Facultad de Derecho de la Universidad Complutense* (Madrid) núm. 93 (2000), p. 49-71.

El dret a l'honor com a límit a la llibertat d'expressió

Des d'aquest punt de vista, resulta que el dret a l'honor no és només un dret fonamental derivat de la dignitat de la persona, sinó també un límit exprés als drets reconeguts en l'article 20 de la CE. Cal recordar que el CEDH només fixa aquest dret des d'aquest últim punt de vista.

La col·lisió dels drets a l'honor i les llibertats de l'article 20.1 de la CE ha donat lloc a una abundant jurisprudència del TC, que ha anat evolucionant. Fernando Herrero Tejedor ha distingit tres fases en aquesta evolució:

1. En una primera fase, si es considerava vulnerat l'honor, aquest sempre prevalia sobre la llibertat d'expressió i informació.

2. En una segona fase, des de la STC 104/1986, del 17 de juliol, el TC considera que en cas de conflicte entre el dret a l'honor i les llibertats de l'article 20.1.a i 20.1.d de la CE, no ha de prevaler necessàriament l'honor sobre les llibertats, ni a la inversa, sinó que s'ha d'imposar una necessària i casuística ponderació entre ells.

3. En una tercera fase, s'afirma la posició preferencial o prevalent de les llibertats de l'article 20.1 de la CE. Això és així per a evitar que el nucli de les llibertats d'expressió i informació, pilars d'una societat lliure i democràtica, quedi desnaturalitzat.⁵

En qualsevol cas, perquè prevalgui el dret a la llibertat d'informació sobre el dret a l'honor (a la intimitat) cal que es compleixin les tres circumstàncies següents (STC 173/1995, del 21 de novembre, entre moltes altres): a) veracitat de la informació difosa; b) rellevància pública de la informació difosa, i c) exclusió d'expressions injurioses.

La STC 1/2005, del 17 de gener, FJ 2n, expressa amb claredat els dos elements que s'han indicat: d'una banda, la posició preferencial o prevalent de les llibertats de l'article 20.1 de la CE i, de l'altra, la indicació de les circumstàncies que s'han de complir perquè prevalgui el dret a la llibertat d'expressió:

2. Davant d'aquesta mena de conflictes, seguint la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans, aquest tribunal ha elaborat una doctrina que «parteix de la posició especial que en el nostre ordenament ocupa la llibertat d'informació, atès que mitjançant aquest dret no només es protegeix un interès individual, sinó que implica el reconeixement i la garantia de la possibilitat d'existència d'una opinió pública lliure, indissolublement unida al pluralisme polític propi de l'Estat democràtic (STC 21/2000, del 31 de gener, FJ 4t i les que s'hi esmenten). Tanmateix, el valor

5. Fernando HERRERO TEJEDOR, *Honor, intimidad y propia imagen*, Madrid, Colex, 1994. Vegeu també Patricia CILLERO DE CABO, «La protección jurisdiccional del derecho al honor, a la intimidad personal y familiar y a la propia imagen: desencuentros entre el Tribunal Constitucional y el Tribunal Supremo». *Aranzadi Civil*, núm. 15 (2002), p. 2535-2554.

preferent o prevalent d'aquest dret ha estat modulad en la jurisprudència espanyola, i se n'ha negat la jerarquia sobre altres drets fonamentals (STC 42/1995, del 13 de febrer, FJ 2n; 11/2000, del 17 de gener, FJ 7è). Per això hem condicionat la protecció constitucional de la llibertat d'informació, i la seva prevalença sobre el dret a l'honor garantit en l'article 18.1 de la CE, al fet que la informació es refereixi a fets amb rellevància pública, en el sentit que siguin noticiables, i al fet que la informació sigui veraç» (STC 159/2003, del 15 de setembre, FJ 3r).

Al marge del que s'ha dit, és fonamental assenyalar la importància que el TC atorga al fet que els tribunals que coneguin de l'afer facin un judici de ponderació correcte, en què, entre altres extrems, s'ha de considerar el grau de diligència observat per l'informador per tal de comprovar l'autenticitat dels fets amb anterioritat a llur publicació (STC 129/2009, del 4 de juny, FJ 4t).

Correspon al TC constatar, si escau, que la ponderació s'hagi fet adequadament, és a dir, que sigui constitucionalment correcta. I aquesta funció de constatar que la ponderació feta pels tribunals ordinaris és correcta implica que el mateix TC ha de fer aquesta ponderació, de manera que en aquests casos la seva actuació no es limita a una acció revisora, ans al contrari, el TC ha considerat que ha de valorar per si mateix les circumstàncies concurrents en l'afer.

Cal recordar que, en aquests casos, tal com hem declarat en nombroses ocasions, «la competència d'aquest tribunal no se circumscriu a examinar la suficiència i consistència de la motivació de les resolucions judicials sota el prisma de l'article 24 de la CE. Ans al contrari, en casos com el que ens ocupa, el Tribunal Constitucional, en la seva condició de garant màxim dels drets fonamentals, ha de resoldre el conflicte eventual entre el dret a comunicar informació veraç i el dret a l'honor, i determinar si efectivament s'han vulnerat aquests drets segons el contingut que constitucionalment correspongui a cadascun d'ells, encara que per a aquest fi calgui utilitzar criteris diferents als aplicats pels òrgans jurisdiccionals, ja que les seves raons no vinculen a aquest tribunal ni redueixen la seva jurisdicció a la simple revisió de la motivació de les resolucions judicials» (STC 136/2004, del 13 de juliol, FJ 1r, entre moltes altres). Per la resta, el nostre examen ha de respectar, això sí, els fets considerats provats en la instància (article 44.1.b Llei orgànica del Tribunal Constitucional [LOTIC])» (STC 1/2005, del 17 de gener, FJ 1r).

En el cas de l'adopció de mesures judicials per a la protecció especialment restrictives del dret a la llibertat d'expressió, com ara el cas de segrest judicial (art. 20.5 CE), el TC ha d'efectuar un examen encara més rigorós de l'observança «tant de les garanties formals com de les pautes pròpies del principi de proporcionalitat exigibles en tota l'aplicació de mesures restrictives dels drets fonamentals» (STC 187/1999, del 25 d'octubre, FJ 7è)